

Szczepienia przeciwko COVID dla kobiet w okresie ciąży i karmienia piersią Sesja pytań i odpowiedzi, która odbyła się 9 września 2021 Streszczenie

Celem niniejszego wydarzenia jest przekazanie informacji i rozwianie wszelkich wątpliwości oraz umożliwienie zadawania pytań dotyczących szczepionki przeciwko COVID-19 i ciąży.

- **Suzanne Meredith**, Deputy Director of Public Health at Norfolk County Council (zastępca dyrektora ds. zdrowia publicznego w Radzie Hrabstwa Norfolk)
- **Tracy Williams**, Advanced Nurse Practitioner (dyplomowana pielęgniarka) i członek organu zarządzającego CCG z doświadczeniem w obszarze pokonywania nierówności
- **Nicola Lovett**, Lead Midwife (główna położna) w Norfolk and Waveney local maternity and neonatal system (LMNS, lokalny system ds. macierzyństwa i opieki neonatologicznej)
- **Dr Sarah Flindall**, GP (lekarz rodzinny) w East Norfolk Medical Practice w Great Yarmouth i konsultant kliniczny w LMNS

Informacje na poziomie krajowym (Suzanne Meredith):

Zgodnie z najnowszymi informacjami stosowanie szczepionek przeciwko COVID-19 jest zalecane w czasie ciąży i kobiety w ciąży są zachęcane do przyjęcia szczepienia, ponieważ jest to najlepszy sposób ochrony przed chorobą COVID-19 i jej skutkami.

Obserwujemy rosnącą liczbę badań i dowodów, które wskazują, że znacząca liczba kobiet w ciąży w Wielkiej Brytanii i innych krajach, takich jak Stany Zjednoczone, bezpiecznie otrzymała szczepionkę i nie stwierdzono poważnych negatywnych skutków dla nich i dla ich dzieci, co jest rzeczywistym dowodem, który potwierdza, że szczepionki są bezpieczne.

Otrzymujemy również coraz więcej dowodów z brytyjskiego systemu nadzoru okołoporodowego, który monitoruje szereg informacji o każdej ciąży i jej wyniku. Zgodnie z tymi danymi, w okresie od maja do lipca tego roku, ze wszystkich kobiet, które były hospitalizowane w wyniku powikłań związanych z COVID w czasie ciąży aż 98% nie było zaszczepionych. W tym okresie do szpitala nie trafiła żadna kobieta w ciąży, która przyjęła dwie dawki szczepionki. To bardzo pozytywne znaki, które wskazują, że szczepionka działa i chroni kobiety, a podwójna dawka okazuje się naprawdę skuteczna.

Obecnie wirus bardziej rozprzestrzenia się w naszych społecznościach. Wracamy do normalnego życia, dlatego istnieje większa możliwość kontaktu z wirusem. U większości kobiet w ciąży w przypadku zachorowania na COVID wystąpią objawy o niewielkim stopniu nasilenia, jednak u małej, choć rosnącej liczby kobiet w ciąży, występują poważne

objawy choroby COVID-19 związane również z poważnymi powikłaniami w ciąży. Zwróciło to uwagę wiarygodnych specjalistów z całego kraju, w tym m.in. Z Royal College of Obstetrics and Gynaecology oraz Royal College of Midwives. Obecnie zalecają oni, aby wszystkie kobiety w ciąży przyjęły szczepionkę, ponieważ szczepienie jest najlepszą metodą ograniczenia ryzyka zachorowania na COVID-19 i wystąpienia poważnych objawów.

Ważne tematy lokalne (Dr Flindall):

Oto pytania, które pojawiają się podczas prowadzonych konsultacji. Być może nad niektórymi z nich sama się zastanawiasz.

Pyt. Czy szczepionka wpłynie na moje dziecko?

Odp. Tak, ale w sposób pozytywny. Wiemy, że wraz z rozwojem ciąży, ryzyko zachorowania wzrasta. W przypadku podania szczepionki ryzyko znacząco maleje, a jeśli matka będzie bezpieczna, dziecko również będzie bezpieczne. Korzyścią wynikającą ze szczepienia jest wytworzenie przeciwciał, z których część zostanie przekazana dziecku i będzie je chronić w łonie matki. Stanowi to również wzmocnienie dla niedojrzałego i rozwijającego się układu odpornościowego dziecka, który może uzyskać dodatkowe wzmocnienie podczas karmienia piersią w pierwszych kilku dniach życia.

Pyt. Czy nie powinnam poczekać do narodzin dziecka?

Odp. Nie, nie należy czekać. Na całym świecie zaszczepiono już miliony osób i powinnaś zaszczepić się już teraz ze wszystkich powodów, które wymieniłam. Chcemy chronić cię już na początku ciąży i chcemy wiedzieć, że dziecko również będzie miało przeciwciała, które je ochronią.

Pyt. Jakie działania uboczne mogą wystąpić po przyjęciu szczepionki?

Odp. Wiemy, że w krajach takich jak Stany Zjednoczone zaszczepiono ponad 150 000 kobiet w ciąży. Oczekujemy, że działania uboczne będą takie same jak w przypadku innych osób w podobnym wieku, które nie są w ciąży. Po przyjęciu szczepionki możesz odczuwać ból ramienia, mogą wystąpić drobne problemy z unoszeniem ręki, ponadto może wystąpić niewielka gorączka i poczucie zmęczenia. Są to takie same działania, jakie można odczuwać po przyjęciu szczepionek przeciwko grypie lub krztuścowi, które od wielu lat są zalecane i podawane w okresie ciąży.

Pyt. Szczepionka została opracowana bardzo szybko i nie testowano jej na kobietach w ciąży. Skąd mogę wiedzieć, że jest bezpieczna?

Odp. Ten rodzaj szczepionki został przebadany i omówiony na poziomie rządowym, naukowym i medialnym w znacznie szerszym zakresie niż jakakolwiek inna interwencja medyczna. Wiemy, że jest możliwie najlepsza i z tego względu możemy ją polecić. Nie jesteś w grupie testowej. Zaszczepiliśmy już setki tysięcy kobiet. Wiemy, że szczepionka jest bezpieczna.

Pyt. Czy powinnam karmić piersią po przyjęciu szczepionki?

Odp. Tak, powinnaś karmić piersią po przyjęciu szczepionki. Wiemy, że jest to bezpieczne i wiemy, że zostało to sprawdzone. Wiemy też, że pomoże ochronić ciebie i dziecko.

Pyt. Czy szczepionka wpłynie na moją płodność w przyszłości?

Problem długoterminowego wpływu na płodność został zauważony i podjęto badania na zwierzętach, które mają znacznie szybszy wskaźnik reprodukcji. Wykazały one, że nie stwierdzono żadnych zmian w DNA komórki jajowej lub nasienia i nie stwierdzono wpływu na płodność. Patrząc z innej perspektywy, znany jest pozytywny wpływ zdrowego stylu życia na płodność i negatywny wpływ innych wyborów dokonywanych przez ludzi.

Pytania publiczności:

Pyt. Co można zalecić kobietom, które przyjęły pierwszą dawkę szczepionki Astra Zeneca przed zajściem w ciążę? Mam problem ze znalezieniem potwierdzenia bezpieczeństwa przyjęcia szczepionki w ciąży, ale usłyszałam, że mimo wszystko muszę przyjąć drugą dawkę szczepionki Astra Zeneca.

Odp. Tracy Williams — obecnie zalecamy przyjmowanie dwóch dawek tej samej szczepionki, ponieważ wtedy można uzyskać maksymalną produkcję przeciwciał gwarantującą bezpieczeństwo i ochronę przed COVID-19. Z badań przeprowadzonych na całym świecie wiemy, że szczepionki są bezpieczne, jednak badania te nie obejmowały kobiet w ciąży. Rozumiemy obawy dotyczące szczepionki Astra Zeneca i obecnie oferujemy również szczepionki Pfizer i Moderna. Brak problemów po przyjęciu pierwszej dawki szczepionki Astra Zeneca pozwala jednak mieć dużą pewność, że poważne działania uboczne nie wystąpią również po drugiej dawce szczepionki.

Pyt. Jakie dane wskazują, że szczepionka jest w 100% bezpieczna dla matki i dziecka?

A. Suzanne Meredith — poruszyliśmy ten temat kilka razy, omawiając bezpieczeństwo szczepionek — wiemy, pierwsze badania nie uwzględniały kobiet w ciąży, ponieważ badania zwykle nie są prowadzone na kobietach w ciąży. Wiemy jednak, że od tego czasu pojawiło się wiele rzeczywistych danych i dodatkowych badań naukowych opisujących działania niepożądane, które uwzględniały dużą liczbę osób, w szczególności w Stanach Zjednoczonych. W Stanach Zjednoczonych zaszczepiono ponad 148 000 kobiet w ciąży, w Anglii ponad 62 000, a w Szkocji ponad 4000. Istnieje system, który zapewnia, że wszelkie działania niepożądane są odnotowane i zgłaszane, a także monitorowane przez specjalistów, którzy szukają problemów wzbudzających obawy. Nie odnotowano poważnych działań niepożądanych, więc mamy pewność, że szczepionka jest bezpieczna. Wszelkie problemy można zgłaszać w systemie kontrolnym, który również jest stale monitorowany.

Pyt. Jestem w ciąży. Gdzie mogę otrzymać szczepionkę? Czy jest jakieś wskazane miejsce?

Odp. Nicola Lovett — szczepionkę można przyjąć w dowolnym punkcie szczepień, ale jeśli masz obawy i najpierw chcesz porozmawiać z położną, wszystkie trzy nasze szpitale oferują obecnie sesje, podczas których szczepionkę można przyjąć na oddziale przedporodowym, więc proponuję porozmawiać z midwife lub osobą z oddziału przedporodowego na temat ich dostępności. Można również poprosić o fast pass (kartę priorytetową) — położna może wydać czerwoną kartę uprawniającą do szczepienia poza kolejnością w zwykłych szpitalnych punktach szczepień. Jeśli jednak nie możesz dotrzeć do szpitala, możesz zaszczepić się w dowolnym punkcie szczepień w Norfolk i Waveney. Personel zapyta o ciążę, a w przypadku jakichkolwiek pytań możesz poprosić o kontakt z naszą położną LMNS. Istnieje możliwość drobnego opóźnienia, ale możemy oddzwonić do ciebie.

Pyt. Obecnie staram się zajść w ciążę. Przyjęłam pierwszą dawkę szczepionki przeciwko COVID-19, czy powinnam odłożyć zajście w ciążę do czasu przyjęcia drugiej dawki?

Odp. Tracy Williams — przyjmij drugą dawkę szczepionki tak szybko, jak to możliwe, także we wczesnym okresie ciąży, aby uzyskać ochronę.

Pyt. Czy mogę przyjąć szczepionkę w czasie terapii in vitro?

Odp. Sarah Flindall — Zgodnie z Royal College of Obstetrics and Gynaecology odpowiedź brzmi: tak. Jeśli jednak jesteś już pod opieką zespołu specjalistów, lepiej omówić z nimi ten problem.

Pyt. Co zrobić w przypadku negatywnej reakcji na szczepionkę?

Odp. Nicola Lovett — Jeśli jest to łagodna reakcja, jak problem z uniesieniem ręki lub lekki ból głowy, weź paracetamol i połóż się wcześniej spać. W przypadku poważniejszej reakcji i wysypki oraz złego samopoczucia należy poinformować GP, który zgłosi niepożądaną reakcję.

Pyt. Czy będę w grupie podwyższonego ryzyka wystąpienia zakrzepu po przyjęciu drugiej dawki szczepionki Astra Zeneca w czasie ciąży?

Odp. Sarah Flindall — Jedno z pytań, które pojawiało się bardzo często, dotyczyło problemów związanych z wystąpieniem zakrzepów. Wiedzieliśmy, że statystycznie kobiety w ciąży są bardziej narażone na powstawanie zakrzepów, ale nie zostało to potwierdzone w tym przypadku i wydaje się, że powstawanie skrzepów jest uwarunkowane immunologicznie i przypadkowe. Mamy również świadomość, że podwyższone ryzyko powstawania zakrzepów wynika z samej infekcji COVID. Odpowiedź zatem brzmi: nie. Szczepionka Astra Zeneca została ostatnio zarezerwowana do stosowania w starszych grupach wiekowych, a szczepionki Pfizer i Moderna w młodszych grupach. Zgodnie z zaleceniem młodsze osoby, które przyjęły pierwszą dawkę szczepionki Astra Zeneca trzymały się wyznaczonego planu szczepienia i nie stwierdzono żadnych problemów.

Pyt. Skąd będziemy wiedzieć, czy dziecko ma reakcję alergiczną?

Odp. Tracy Williams — Pytanie prawdopodobnie dotyczy tego, w jaki sposób można rozpoznać alergiczną reakcję u dziecka przed porodem? Działanie szczepionki sprawia, że wytwarzamy przeciwciała, więc pozytywną rzeczą jest fakt, że dziecko przed urodzeniem będzie miało przeciwciała wytworzone i przekazane przez matkę. Oczywiście obecnie w przypadku kobiet w ciąży stosujemy szczepionki mRNA, czyli Pfizer i Moderna, i wiemy, że pozostają w naszym ciele przez bardzo krótki czas, w którym wytwarzane są przeciwciała. Monitorowanie dziecka przed porodem pod kątem możliwych reakcji alergicznych na szczepionkę nie jest jednak prowadzone. W przypadku karmienia piersią po przyjęciu szczepionki przeciwko COVID również możesz przekazać przeciwciała i nie spodziewamy się, że podczas karmienia piersią może wystąpić jakakolwiek reakcja alergiczna.

Odp. Nicola Lovett — po urodzeniu dziecka zawsze oceniamy ogólny stan jego zdrowia. W przypadku przyjęcia szczepionki w czasie karmienia piersią nie spodziewamy się wystąpienia reakcji alergicznej u dziecka. Bardzo ekscytującą rzeczą w odniesieniu do mleka matki jest to, że stwierdzono w nim obecność przeciwciał wytworzonych w wyniku szczepienia, więc dziecko jest rzeczywiście chronione przed wirusem. Skutki są jeszcze do ustalenia — nie wiemy, czy w późniejszym okresie dziecko będzie chronione przed wirusem. Przez cały czas musimy dbać o dzieci, ponieważ po urodzeniu są narażone na szereg różnych rzeczy, więc jeśli uważasz, że dziecko nie czuje się dobrze, zgłoś się po pomoc do GP, smidwife lub health visitor (pielęgniarki środowiskowej).

Informacje na temat szczepień przeciwko COVID-19, ciąży, karmienia piersią i płodności są dostępne na stronie <https://www.justonenorfolk.nhs.uk/covid-19-coronavirus-faqs/covid-19-vaccinations>. Zapis sesji pytań i odpowiedzi można również zobaczyć tutaj w karcie Pregnancy & breastfeeding Q&A (pytania i odpowiedzi dotyczące ciąży i karmienia piersią).

Przypominająca dawka szczepionki — przypominające dawki szczepionki przeciwko COVID będą oferowane w Norfolk i Waveney od 20 września 2021, zgodnie z wytycznymi krajowymi i JCVI. Jest to dodatkowa trzecia dawka szczepionki podawana nie wcześniej niż sześć miesięcy po ukończeniu pełnego cyklu szczepienia, aby mieć pewność ochrony przed COVID w okresie zimowym. Jeżeli jesteś w ciąży i otrzymałaś propozycję otrzymania przypominającej dawki, skorzystaj z niej. Wszelkie zawarte tu informacje dotyczą również programu przypominającej dawki szczepionki. Personel NHS powiadomi cię, gdy nadejdzie twoja kolej.

Więcej informacji można uzyskać tutaj:

<https://www.norfolkandwaveneyccg.nhs.uk/covid/booster-third-dose-covid-vaccinations>